

Pestprotocol Bernard Lievegoed School Maastricht

Voor jullie ligt het pestprotocol van de Bernard Lievegoed School in Maastricht. Het pestprotocol heeft als doel pestgedrag te signaleren, te voorkomen en indien nodig direct te reageren op het daadwerkelijke pestgedrag.

Binnen dit pestprotocol is het van belang dat de kinderen op de Bernard Lievegoed School zich veilig voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk dat er een klimaat op school aanwezig is waarin wij elkaar kunnen aanspreken op regels en afspraken. Door deze regels en afspraken steunen wij wederzijds respect, waardoor het naar school gaan samen gaat met plezier.

Hoe gaan we om met pesten op school?

Pesten is een veelvoorkomend gegeven binnen scholen. Wij als school zien een taak om hierin aandacht te schenken aan zowel de pester als het slachtoffer (degene die gepest wordt). Om dit zo goed mogelijk in kaart te brengen zijn er enkele aandachtspunten vastgesteld.

Aandachtspunten

- ^ Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- ^ De school is er op gericht pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Dit kan in de vorm van klassenafspraken waarin dit thema centraal staat.
- ^ Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat signaleren en hierin duidelijk stelling nemen.
- ^ Wanneer pesten ondanks alle inspanningen bij herhaling voorkomt, moet de school overgaan tot een directe aanpak.

Wat is pesten?

Onder pesten wordt verstaan: het bewust en structureel regelmatig kwetsen van een ander. Gevoelens van terugkerende angst en bedreiging zijn vaak de gevolgen daarvan, waardoor de gepeste zich zeer ongelukkig gaat voelen en ook geen hulp durft in te roepen.

Bij pesten komt het pestgedrag herhaaldelijk voor.

Verschillende voorbeelden van pestgedrag:

- ^ Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
- ^ Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- ^ een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- ^ briefjes doorgeven / sms-jes versturen / cyberpesten;
- ^ beledigen;
- ^ opmerkingen maken over kleding en uiterlijk;
- ^ isoleren;
- ^ buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- ^ op weg naar huis achterna rijden;
- ^ bezittingen afpakken;
- ^ schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer;

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op allerlei soorten signalen die samenhangen met negatief gestuurd gedrag.

Van iedere leerkracht mag verwacht worden, dat hij pesten kan signaleren. De regels voor de kinderen zijn in de bijlage opgenomen. Komen de kinderen er zelf niet uit, dan gaat de leerkracht over tot actie.

Zorgniveau 1 en 2

Signaleren

- ^ De leerkracht reageert adequaat op signalen van kinderen over mogelijk pestgedrag of plaaggedrag.
- ^ De leerkracht maakt een inschatting naar aanleiding van het signaal (een kind, een ouder, of een andere leerkracht maakt een melding) of het om plagen of pesten gaat.
- ^ De leerkracht bespreek het signaal met de pester en de dader.
- ^ Verhoogde alertheid in pauzes gedurende enkele dagen.

Analyseren

- ^ Komt het signaal meerdere keren in een kort tijdsbestek voor dan mag de leerkracht er van uitgaan dat het hier om pesten gaat.
- ^ De leerkracht probeert inzicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag, en de mogelijke gevolgen van het slachtoffer.

Actie

- ^ Indien de leerkracht pestgedrag heeft gesignaleerd, geeft hij duidelijk aan dat hij/zij dergelijk gedrag niet accepteert.
- In deze fase onderzoekt de leerkracht of het pesten hier een beperkt en incidenteel karakter heeft.
- De leerkracht maakt afspraken of onderneemt een gepaste actie op de korte termijn en checkt later of hiermee het pestgedrag afneemt. Is deze actie van een grotere omvang dan

kan de leerkracht hierover de ouders van de pesters informeren.

- Na een korte periode (1-3 weken) checkt de leerkracht bij beide kinderen of het probleem nog actueel is of dat het zich niet meer voordoet.

Zorgniveau 3

- ^ Wanneer het pesten ondanks alle inspanningen doorgaat of opnieuw de kop opsteekt, gaat de school/de leerkracht over tot een intensievere aanpak.
- ^ De pester/ en gepeste aanspreken op het voortduren van hun gedrag.
- ^ De ouders (van zowel de pester als de gepeste) worden telefonisch ingelicht.
- ^ De leerkracht heeft een formeel gesprek met de pester en gepeste over gedragsverandering.
- ^ Er worden hiervan aantekeningen gemaakt en met de ouders besproken. (handelingsplan).
- ^ In overleg met ouders worden evaluatiemomenten vastgelegd.
- ^ IB/specialist wordt geïnformeerd over het doorlopen proces.
- ^ De leerkracht kan besluiten om het pestgedrag met behulp van een methodiek (b.v. Regenboogtraining) aan te pakken.

Zorgniveau 4

- ^ Als het pestgedrag blijft voortduren kan hulp van buitenaf worden ingeschakeld. Er wordt een overleg gepland met o.a. Team Jeugd (Gemeente), Schoolmaatschappelijk werk, Schoolarts en de ouders. Er kan eventueel een sociale vaardigheidstraining worden aangevraagd (begeleidingsdienst Vrije Scholen, GGD, SMW). Ouders geven hiervoor toestemming.
- ^ Weigeren de ouders en blijft de pester volharden in zijn gedrag dan kan worden overgegaan tot schorsing, eventueel verwijdering van school.
- ^ De ouders/leerlingen van de pester of het gepeste kind kunnen altijd contact opnemen met de vertrouwenspersoon.

Tips; wat te doen in de klas bij signalen van pestgedrag?

- ^ Inzet Regenboogspel (training in de klas m.b.v. regenboogdocent)
- ^ Inschakelen externe instanties zoals begeleidingsdienst Vrije Scholen.
- ^ Delta Huis
- ^ Rots en Water
- ^ Ho! Tot hier en niet verder.

Cyberpesten

Wat is cyberpesten? (Door: Annechien Wijnbergh, BVS schooladvies)

Cyberpesten (ook wel digitaal of elektronisch pesten) is een fenomeen waar veel kinderen en ook volwassenen mee te maken hebben. Pesten is van alle tijden, maar het pesten via digitale wegen is indringend en heeft in veel gevallen meer impact dan het 'gewone' pesten. Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Enkele voorbeelden zijn: kwetsende of bedreigende e-mails, bedreigingen of lastiggevallen worden via social media.

Er kunnen beledigende pagina's met foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op internet worden geplaatst. Er kan sprake zijn van 'stalkingsactiviteiten', waarbij een of meer daders doelbewust een slachtoffer lastig blijft vallen.

Wat te doen bij signalen van cyberpesten?

Fase 1: Gesprek met de gepeste leerling

- ^ Neem de klacht serieus en probeer je in te leven in de leerling.
- ^ Laat de leerling zijn/haar verhaal doen: neem de tijd en vraag goed door.
- ^ Vraag of het pesten op een schoolcomputer is gebeurd.
- ^ Blokkeer de pester op internet (Facebook, Twitter, Instagram etc.)
- ^ **Gesprekken met de leerling altijd vastleggen in Volglijn. Dit kan al bewijsmateriaal dienen.**

Fase 2: Gesprek met de dader(s)

- ^ Ga in op wat er speelt of gespeeld heeft en vraag door.
- ^ Luister goed naar de kant van het verhaal van deze leerling(en) en neem de boodschap altijd serieus.
- ^ Wijs op de schoolregels en op wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn voor de gepeste leerling. Verwijs ook naar de gedragsregels computergebruik op school.

^ Maak duidelijk dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen eventueel strafrechtelijke consequenties volgen.

Fase 3: Gesprekken met ouders van de gepeste leerling en met de ouders van de dader(s).

^ Licht de ouders in en wees duidelijke over de aanpak die op school gehanteerd wordt. (eventueel met IB of specialist op school).

^ Vraag hen of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hierover informatie geven.

^ Houd rekening met eventuele schuldgevoelens bij ouders.

^ Informeer de ouders over de schriftelijke afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.

^ Vertel hun welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.

^ Verwijs de ouders/verzorgers voor meer informatie naar bijvoorbeeld: 0800-5010 (onderwijstelefoon)/

www.pestweb.nl/www.mijnkindonline.nl/www.mediaopvoeding.nl/www.stopdigitaalpesten.nl/www.vraaghetdepolitie.nl

Fase 4: Gesprek met de gepeste leerling

^ Maak duidelijke afspraken en zet deze op papier

^ Leg vast welke sancties nodig zijn/zullen worden gehanteerd als het pesten niet stopt.

^ Spreek met de dader een reflectieve sanctie af, wanneer de indruk bestaat dat hij/zij nog onvoldoende besef heeft van de veroorzaakte schade.

Stap 5: Afronding

^ Wanneer de leerkracht signaleert dat het cyberpesten daadwerkelijk is gestopt, informeert hij/zij de ouders/verzorgers hierover.

^ Bovendien informeert hij/zij de schoolleiding over het voorval en de gemaakte afspraken.

^ De directie registreert dit in het LVS in het zogenaamde formulier 'incidentenregistratie'.

Stap 6: Nazorg

^ Het is belangrijk om de leerlingen voorlopig te blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert.

^ Vraag de leerling die gepest is hoe het met hem/haar gaat. Doe dit systematisch: bijvoorbeeld na twee dagen, een week, twee weken. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte.

^ Wijs op de mogelijkheid van een gesprek met de vertrouwenspersoon.

Stap 7: Blijvend pestgedrag; herhaling van pestgedrag; maatregelen

^ Er vindt een gesprek plaats tussen directie, leerkracht en ouders van de pestende leerling.

In dit gesprek worden afspraken gemaakt over de aanpak.

^ De leerkracht maakt van dit gesprek een verslag.

^ Er wordt eventueel externe hulp ingeschakeld.

“Ik doe het liever zo” protocol leerlingen

Als ik gepest word:

1. Zeg duidelijk ‘ik wil dit niet, want...’
2. Zeg duidelijk ‘STOP’ tegen de ander
3. Zoek een mediator op het plein
4. Ga naar de juf of meester

Taak mediator:

1. Loop rond op het plein.
2. Kijk goed hoe de kinderen spelen.
3. Komt er iemand naar je toe? Luister goed naar het verhaal.
4. Gaat het om een ‘kleine’ situatie, los het dan samen op.
5. Gaat het om een ‘grote’ situatie, ga samen naar binnen en doorloop de stappen van de mediator training.